

Cikkeket írt a háztáji gazdálkodás napi kérdéseiről, állandóan foglalkoztatta korunk falusi, sőt tanyai élete. Konstruktív, nagy dimenzióban gondolkodó elme volt, ha a szocializmus építésének apró-cseprő dolgairól írt, akkor is népben, nemzetben gondolkodott. Nagy álma, hogy a tanyáról monográfiát írjon, már nem valósult meg. Közbeszölt a betegség, még az anyaggyűjtést sem fejezi be, megfogalmazni is csak a bevezetést tudja.

Fekete Gyula mondta róla búcsúztatójában: „Mindnyájunk közt talán a legszilárdabb jellem. Tiszta ember maradt a tömerdek jószándékot is elmocskoló történelmi kavargásokban, gyilkos tusakodásokban; ő úgy maradt tiszta, nem ám a rettenet féltrevonulók, nem a járda széléről bámszokdók, nem a dekkolók kétes tisztaságával, hanem a tusakodások legközepén.”

Nagy pályát futott be, ennek íve könyvtárasságtól a miniszterhelyetteséig, az iskolai önképzőkori titkárságtól az Írószövetség főtítkárságig feszül, amibe belefértnek a képzőművészeti, irodalmi kritikák, a novellák, a tanulmányok; belefért a lapszerkesztés, a közéleti tevékenység, a szobrászat. Teljes életet élt, mégis van hiányérzetünk. Hány képzőművészeti vagy irodalmi remekmű született volna keze alatt, ha nem a közélet fórumain lódog el fátylaként. Etikai értelemben is szálfa egyéniség volt, Sipos Gyula szerint bölcsességénél csak a tisztessége nagyobb. Hosszú szenvedés után 1984. július 9-én ragadta el a halál.

Dr. Tóth Ferenc

HÍREK

Tájházat avattak. A Honismeret 1985. 1. számában a szlovákiai magyar néprajzi gyűjteményekről szóló írásában Liszka József szomorúan állapítja meg, hogy a Medvesaljától keletre nincsenek tájházak. Örömmel írhatom, hogy az Ung vidéki Kistráskán (Malé Raškovce) a közelmúltban tájházat avattak. A község neve előtti „kis” jelző azt sejteti, hogy bizonyára csekély lélekszámú településsel van dolgunk. Ez így is igaz, de a 270 lakosból 75 CSEMADOK-tag, ami azt igazolja, hogy itt a közösségi összetartó erőnek nagy súlya van a település életében. Mivel egyetlen magyar ajkú település a nagymihályi (Michalovce) járásban, szervezetenként a töketerebesi (Trebisov) CSEMADOK Járási Bizottságához tartozik. Több különböző szintű, sikeres kulturális rendezvény (író—olvasó találkozók, különböző témájú előadások, vers- és prózamondó versenyeken való részvétel, több magyarországi tematikus kirándulás, s nem utolsósorban az évenként bemutatott szindarabok stb.) után, nem volt meglepő a helyi szervezetnek az a döntése, hogy *tájházat* rendeznek be. Ez annál értékeesebb és példamutatóbb lépés, mivel mind a töketerebesi, mind a nagymihályi járásban ez az első, népi kultúránk tárgyi emlékeit összegyűjtő és megőrző tájház.

A nemzetiségi kultúra ápolásáért e kis-községben mindenekelőtt a fáradszátlan Horváth házaspárt és természetesen a tevékeny tagságot illeti az elismerés, akik minden tőlük telhetőt megtesznek annak érdekében, hogy bizonyítsák: egy „maréknyi” közösség is képes „nagy dolgokra”. (D. Varga László)

Bányászattörténelmi konferencia Salgótarjánban. 1984 októberében a salgótarjáni Bányász Művelődési Házban került sor a Nógrád megyei bányamunkásság történetével foglalkozó konferenciára. Az országos tanácskozáson dr. Praznovszky Mihály, megyei múzeumigazgató köszöntötte a megjelenteket. Az előadások: Kovácsné Bircher Erzsébet: A brennberg-bányai munkásmozgalom története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig; dr. Csilláry Gergely: A XVIII—XIX. századi szénbányászati kezdeményezések a Bükk hegységben; Kovács Anna: A bányászok életmódja a szókincsvizsgálat tükrében; Fűrészné Molnár Anikó: A tatabányai munkások élet- és munkakörülményei, politikai szerveztségének problémái a gazdasági világválság éveiben; Dr. Molnár László: A bányamunkásság kialakulásának néhány történelmi sajátossága Magyarországon; dr. Szivircsek Ferenc: Az etesi bányák létrejöttének körülményei és fejlődése; Vonsik Ilona: Adatok Etes politikai mozgalmához; dr. Zólyomi József: A falusi élet változásvizsgálatának eredményei Etesen; László József: A műszaki fejlesztés és a bányaművelési koncentrációk alakulása a nógrádi szénbányászatban; Nagy Gyula: A széntermelés és minőségromlásának okai a Nógrádi Szénbányáknál, illetve a minőségjavítás lehetőségei és a szénárrendszer összefüggései átfogták a nógrádi bányászat majd egész történetét. Érdekes volt a komplex vizsgálatok bemutatása, amely Etes történetét, bányászatát foglalta át. A tanácskozáson kamarakiállítás keretében dr. Szomszéd András rendezésében jellegzetes bányászattörténelmi emlékek kerültek bemutatásra. A tanácskozás résztvevői megtekintették az újjárendezett földalatti múzeumot, majd részt vettek a Nógrádi Sándor múzeumban rendezett kiállítás megnyitóján. (Krisztián Béla)